

de la *g^a* o *k^a* peculiar de Mallorca.

A Menorca es diria sobretot *anar a vega* 'anar al camp a fer una menjada', en què sembla que es vol fixar *AlcM* com dient que *anar* indica dirigir-se a l'horta. No nego que aquest ús s'hi pugui haver desenrotllat, però l'única cosa que jo vaig sentir amb les meves orelles en aquesta illa és *fer vegues* com a Mallorca; damunt el port de Fornells, mirant la vella Torre de F.: «—I per a què la volen aqueixa torre? —Hi volen venir a *fe végs*» (1964). Per cert males hortes i mal regadiu el d'aquells penyaters escarits. Dono, però, la resta de la informació que tinc. «Quan van amb una quadrilla / amics, a *vega*, / es qui d'ells ve més... alegre, / fa sa xalada», Camps Merc. (*Folk. Men.* I, 168) contextos anàlegs, pp. I, 335, i II, 54, que cito als articles *part* i *xalar*.

A Eivissa igual: «*vega*: jira, juerga, mala pasada», PzCabr. A Sant Vicent de Sa Cala (vall bastant seca, platja encara més) m'ensenyaven un lloc preferit (crec que una font) «per *anar-i fe végs*»: el dia abans se n'hi van endur «una *banja* de menjar». Les *Rondalles Eivissenques* de JnCastelló mostren també que són xeflis i xondanes fruits dintre les cases: «D'un bocinet lluny ja va veure que, per davant sa porta i davall es porxet, hi havia molta de gent. —Això és que hi deu haver alguna xacota grossa! —pensà en Pere—. Així sí que en farem de *vega*!»; «Germans: Tenfem aquesta sagaia per afegir a sa *vega* que hem fet; però com que ja estam tips, vo la rostiré per valtros» (pp. 79, 65).

Algunes addicions a l'article del *DECH* dedicat al cast. *VEGA* (*veiga* port., *baika* moss.). Sobre el tipus *ibai/ibar* del basc i ibèric aporten algunes bones precisions F. Echebarria Ibarra (*BSVAP* XII, 1956, 175-182) i Mitxelena (ib. XIII, 498). Com que la idea bàsica del grup format per *IBAIKA*, el pirinenc *ibon* 'estany', els cat. *Ivars*, *Ivorra*, i els bascos *ibai* i *ibar(ra)* és la de 'aigua', 'irrigació', es podria tenir en compte la idea (que no crec hagi exposat ningú) que aquest radical ibero-basc *IB-* fos manllevat del mot cèltic que significa 'beure', *IB-*, la forma que segons la fonètica cèltica hi ha pres l'indoeuropeu general *PIB-* 'beure' > scr. *pibati*, ll. *bibo*, gr. *πι(νω)/πινω*. Idea audaç, i poc probable si la posem a la llum de la descendència romànica (amb sufixos aborígens *-KA*, *-ARR*, *-ON*); tanmateix a examinar millor.

Concreto les dades toponímiques escadusseres que allí ja anunciava del Migjorn valencià: *La véga* de Banyeres, altiplà descendent des de Bocairent cop aquell poble. Poc o molt genèrica; Salem: «El Baranquet. —Què és? —Una *véga* que ---» (el mapa IGC, hi mostra un fonadal suau d'oliveres, amb una font, 3º 18' X 38º 51'). A Teulada: «—La *véga* de *le sòrs* [assenyalant una comellarets]. —? —Són *vegètes* que donen pac' al barranc» (1936). En canvi, res d'això a la toponímia balear.

1 «Quantes ensaimades / ahir vares fer? / Entre els fuis s'hi troba / saim i mantega: / duis-la, que una *vega* / ben rica en faré», «Me mostrà unes botes: / que seran de bones / —pensava llavors— / per demà fer *vega* / i anar a pescar molls!» — 2 Segons 60

el context d'AMAlcover aquesta frase vulgaríssima ve a dir com 'fer imbecilitats'.

VEGADA, del ll. vg. **VICATA*, derivat del ll. vix, VICIS, 'vegada' formació comuna al català amb l'oc., cast. ant. i port. ant. *vegada*, fr. ant. *fiee* (i dialectal a Itàlia, als Alps i el N. de França): degué crear-se amb el sentit de 'tanda o tongada de coses que es fan' i ja des d'antic es tendí en català a generalitzar-ne l'ús, substituïnt el cat. ant. *veu* (provinent del ll. cl. *VICEM*) que en català s'havia tornat equívoc amb *VEU* 'so vocal', provinent del ll. *VOCEM*. □ 1.ª doc.: S. XI.

Llavors apareix sovint en juraments feudals, com els següents: «de ipso castello --- potestad no ten vedarei --- per quantas *vegadas* me-n demanaràs ---», doc. de 1035-1076 (més cita a *VEDAR*); un d'igual, datat entre 1074 i 1102, p. p. el *Liber Feudorum* (II, 259); «no me<-n> vedarei, per quantas *vegadas* lo-m manaràs» Salses c. 1090 (*RLR* III, 285): «per quantes *vegades* (o *vegadas*) me-n recherràs», 1072-95 i 1107 (més cita a *QUERRE*). També en altres usos en docs. d'aquest temps: «En B. dez Vilar e --- an la casa de Sen Pere afolada --- e enant, veng e-l mas de la Muntada: vengu-(h)j 2 *vegades*, e fez de mal qui valg 200 sol. en diners ---» Alt Cardener, S. XII; «B. Od, veger del Còmite levà --- 18 vacas --- hac, B. Ot, 30 sols. altra *vegada*» Alt Conflent, princ. S. XIII (PPujol, *DocVgUrg.*, 4.26, 7.5). «O Séiner, fil de la Verge, mercé ajes de mi! N. Sr. no respós a la femna, per tres *vegades*; la primera, qar aquesta femna ere pagana; la segona, que ---», *Homilies*, 8r17.

Literàriament és ja el mot usat per Llull, Jaume I, Muntaner, Eiximenis etc., amb exs. en massa: ja en citarem alguns en documentar-hi les locucions. Els lexicògrafs el recullen des de Busa-N. i OPou, en particular per als equivalents dels pronomes distributius llatins: «adverbis de comptar: una *vegada*: semel; dos *vegades*: bis; tres *vegades* ---» (*ThPu.*, 93). Mot usat des dels orígens de la llengua, i pertot on es parla: des de les Illes (comptant-hi també Eiv.: PzCabr.) fins al Migjorn val., el ross. i tota la frontera pirinenca: només en el Capcir s'hi ha introduït la forma (afrancesada) de l'oc. modern: a Formiguera usen *fés* o bé *cop*; de la banda O., cessa amb la frontera lingüística, fins a les altes valls aragoneses, on se sent tot seguit *múas béthes* (S. J. de Gistau etc., *ja e gomitato dos béthes*, Bielsa 1965).

Tanmateix en cast. ant. i port. ant. es va usar també *vegada* en tota l'E. Mj., en concurrència amb *vez*, i encara ho deien alguns en el S. XVI, V. el detall de les dades en *DCEC/DECH* (*VEZ* v, 796b49-797a11); per tant és possible que el bc. biscaí *abagadaune* 'ocasió', resulti d'un manlleu romànic (< una *vegada* + el sufix basc d'abstracte *-une*), Mitxelena (*Pasado de la l. vca.*, p. 99, cf. § 4.2), si bé també podria ser una creació paral·lela al nostre *avinentesa*, partint d'un **abaanda* = cat. *avinent*, oc. *avenent*, amb la caiguda de la *-N-* intervocàlica, normal en basc, i *-and-* > *-ad-* per dissimilació.

La formació **VICATA* del ll. vg. deixà, doncs, descen-